

SPREMEBE Uredbe 561/2006 - pravila o času vožnje, odmorih in času počitka za voznike (veljavnost od 20.8.2020)

1. Od 1. 7. 2026 se pravila Uredbe 561/06 (pravila o času vožnje, odmorih in času počitka za voznike) uporabljajo tudi za mednarodne prevoze blaga ali izvajanju kabotaže z vozili (ali skupino vozil) ki presega 2,5 t.
2. Dodatne »izjeme«: Uredba **se ne uporablja** za prevoze po cesti z vozili (ali skupino vozil):
 - a) katerih NDM ne presega 7,5 t in se uporabljajo za:
 - prevoz materiala, opreme ali strojev za voznikovo uporabo pri voznikovem delu ali
 - dostavo blaga, izdelanega v okviru obrtne dejavnosti,le v radiju 100 km od baze podjetja ter pod pogojem, da vožnja vozila ni glavna voznikova dejavnost in da se ne opravlja komercialni prevoz;
 - b) katerih NDM presega 2,5 tone, vendar ne presega 3,5 tone, in ki se uporabljajo za prevoz blaga, kadar se ne opravi komercialni prevoz, temveč **za lastni račun podjetja ali voznika, in vožnja ni glavna dejavnost osebe, ki vozi vozilo;**
3. Voznik mora imeti v dveh zaporednih tednih vsaj:
 - dva redna tedenska časa počitka ali
 - en redni tedenski čas počitka in en skrajšani tedenski čas počitka, ki traja vsaj 24 ur. Tedenski čas počitka se začne najpozneje na koncu šestih 24-urnih obdobj od konca predhodnega tedenskega časa počitka.Vsakršno skrajšanje tedenskega časa počitka se nadomesti z enako dolgim obdobjem počitka, ki se koristi **v enem kosu pred koncem tretjega tedna, ki sledi zadevnemu tednu.**

Voznik, ki opravlja mednarodni prevoz blaga, zunaj države članice sedeža, ima lahko dva zaporedna skrajšana tedenska časa počitka, **pod pogojem, da ima v katerih koli štirih zaporednih tednih vsaj štiri tedenske čase počitka, od katerih sta vsaj dva redna tedenska časa počitka.** (Za namene tega pravila se šteje, da voznik opravlja mednarodni prevoz, kadar voznik začne dva zaporedna skrajšana tedenska časa počitka zunaj države članice sedeža delodajalca in zunaj svojega kraja prebivališča) Kadar se koristita dva zaporedna skrajšana tedenska časa počitka, **se pred naslednjim tedenskim časom počitka koristi čas počitka, ki je nadomestilo za navedena skrajšana tedenska časa počitka.**

4. Koriščenje rednega tedenskega počitka in kakršnegakoli tedenskega počitka, **ki taja več kot 45 ur** (in je nadomestilo za predhodne skrajšane tedenske čase počitka) **se ne smejo izvajati v vozilu**. Lahko se ga preživi v ustrezni in spolu primerni nastanitvi z ustreznimi spalnimi in sanitarnimi prostori. Vse stroške zunaj vozila mora kriti delodajalec.
5. **Koriščenje počitka, kadar voznik spremlja vozilo na trajektu ali vlaku:** Redni dnevni čas počitka (min. 11 ur) ali skrajšani tedenski čas počitka (min. 24 ur) se lahko največ dvakrat prekine z drugimi dejavnostmi, ki skupaj ne presegajo ene ure, vendar pod pogojem, da ima voznik na voljo spalno kabino, ležišče na ladji ali ležalni vagon.

Kar zadeva redni tedenski čas počitka (min 45 ur), se to odstopanje za vožnje s trajektom ali vlakom dovoli le, kadar:

- a) vožnja predvidoma traja 8 ur ali več in
- b) ima voznik dostop do spalne kabine na trajektu ali ležalnega vagona na vlaku.

6. Prevozno podjetje mora organizirati delo voznikov tako, da se lahko v vsakem obdobju štirih zaporednih tednov vrnejo v operativni center delodajalca, v katerem so ponavadi bazirani in kjer se začne njihov tedenski čas počitka, v državi članici, kjer ima delodajalec sedež, **ali** v svoj kraj prebivališča, da tam preživijo vsaj en redni tedenski čas počitka ali tedenski čas počitka, ki traja več kot 45 ur in je nadomestilo za skrajšani tedenski čas počitka.

Če pa ima voznik **dva zaporedna skrajšana tedenska časa počitka** (skladno z dovoljeno izjemo) organizira prevozno podjetje njegovo delo tako, da se lahko vrne pred začetkom rednega tedenskega časa počitka, ki traja več kot 45 ur in se koristi kot nadomestilo.

Podjetje dokumentira (plan dela ali načrt voženj), kako izpolnjuje to obveznost, in dokumentacijo hrani v svojih prostorih, da jo lahko predloži na zahtevo nadzornih organov.

7. Komisija mora zagotoviti, **da so informacije o varnih in varovanih parkiriščih lahko dostopne voznikom, ki opravljajo cestni prevoz blaga in potnikov**. Komisija bo objavila seznam vseh certificiranih parkirišč, da se voznikom v ustrezni obliki zagotovijo:
- odkrivanje in preprečevanje vdorov,
 - razsvetljava in vidljivost,
 - kontaktne točke in postopki v sili,
 - spolu primerni sanitarni prostori,
 - možnosti za nakup živil in pijač,
 - komunikacijske povezave,
 - električno napajanje.

Seznam takšnih parkirišč bo na voljo na enotnem uradnem spletnem mestu, ki se redno posodablja. Parkirišča, ki bodo ustrezala zahtevam in standardom Unije, bodo ustrezno certificirana.

8. Prevozno podjetje voznikom ne sme izplačevati nikakršnih plačil, niti v obliki bonusov ali dodatkov k plači, ki so povezana s prevoženimi razdaljami, hitrostjo dostave in/ali

količino prevoženega blaga, če so ta plačila takšna, da ogrožajo varnost v cestnem prometu in/ali spodbujajo kršitve te uredbe.

9. Voznik izjemoma lahko prekorači dnevni čas vožnje in tedenski čas vožnje in odstopa od dnevnega časa počitka, če s tem ne ogrozi varnosti v cestnem prometu ter dnevni in tedenski čas vožnje prekorači največ za 1 uro, **da prispe v operativni center delodajalca ali kraj svojega prebivališča za tedenski čas počitka.**

Pod enakimi pogoji lahko voznik, da bi dosegel operativni center delodajalca ali kraj svojega stalnega prebivališča za tedenski čas počitka, dnevni in tedenski čas vožnje prekorači za **največ dve uri, če je imel neposredno pred dodatno vožnjo neprekinjen 30-minutni odmor.**

Voznik razlog za tako odstopanje navede ročno na tahografskem vložku ali izpisu ali v svojem urniku dela najpozneje, ko prispe v namembni kraj ali na primerno mesto, kjer lahko ustavi.

Vsakršno podaljšanje vožnje se nadomesti z enako dolgim obdobjem počitka, ki se koristi v enem kosu skupaj s katerim koli obdobjem počitka pred koncem tretjega tedna po zadevnemu tednu.

10. Države članice lahko med izjeme obvezne uporabe tahografa uvrstijo tudi vožnje:
- a) z vozili ali kombinacijami vozil, ki prevažajo gradbene stroje za gradbeno podjetje znotraj polmera 100 km od baze podjetja, če vožnja vozil ni glavna voznikova dejavnost;
 - b) z vozili za dostavo sveže betonske mešanice;
- (Opomba: izjemi že veljata – Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi: 2 odstavek 2.a člena)

Komisija bo do konca leta 2024 pripravila celovito poročilo o razpoložljivosti ustreznih prostorov za počitek voznikov in varovanih parkirišč ter o razvoju varovanih in varnih parkirišč z ustreznim certificiranjem.

Države članice morajo določiti v nacionalni zakonodaji sankcije zoper kršitve navedene Uredbe.

Spremembe Uredbe št. 165/2014 – uredba o tahografu (veljavnost od 20.8.2020)

1. **Uporaba voznških kartic in tahografskih vložkov:** Vozniki uporabljajo tahografske vložke ali voznške kartice vsak dan vožnje **od trenutka, ko prevzamejo vozilo.** Tahografski vložek ali voznška kartica se ne odvzame pred koncem dnevnega delovnega časa, razen če je odvzem drugače dovoljen ali potreben, da se po prečkanju meje vnese oznaka države. Tahografski vložek ali voznška kartica **se ne uporablja dlje, kot je predvideno.**

Vozniki morajo upravljati prekladne mehanizme, ki omogočajo ločen in razločen zapis naslednjih časovnih obdobj:

(i) pod oznako : čas vožnje;

(ii) pod oznako : „drugo delo“, ki pomeni vsako dejavnost, razen vožnje, kot je opredeljena v točki (a) člena 3 Direktive 2002/15/ES, in tudi vsako delo za istega ali drugega delodajalca v prevozniskem sektorju ali zunaj njega;

(iii) pod oznako : „čas pripravljenosti“, kot je opredeljen v točki (b) člena 3 Direktive 2002/15/ES;

(iv) pod oznako : odmore, počitek, letni ali bolniški dopust;

(v) pod oznako za „trajekt/vlak“: poleg oznake : čas počitka na trajektu ali vlaku v skladu s členom 9 Uredbe (ES) št. 561/2006.

Vsak voznik vozila, na katerem je **nameščen analogni tahograf**, na svoj tahografski vložek vpiše naslednje podatke:

(a) na začetku uporabe tahografskega vložka – priimek in ime;

(b) datum ter kraj začetka in prenehanja uporabe tahografskega vložka;

(c) registrsko številko vsakega vozila, ki mu je dodeljeno, na začetku prve vožnje, ki se zapisuje na tahografskem vložku, in pozneje, če med uporabo tahografskega vložka zamenja vozilo;

(d) stanje kilometrskega števca:

- na začetku prve vožnje, ki se zapiše na tahografskem vložku;

- na koncu zadnje vožnje, ki se zapiše na tahografskem vložku;

- če zamenja vozilo med delovnim dnevom, stanje števca v prvem vozilu, ki mu je bilo dodeljeno, in stanje števca v naslednjem vozilu;

(e) čas vsake zamenjave vozila;

(f) **oznako države, v kateri se dnevni delovni čas začne, in oznako države, v kateri se dnevni delovni čas konča. Voznik vnese tudi oznako države, v katero vstopi po prehodu meje države članice, in sicer na začetku prvega postanka v tej državi članici. Ta prvi postanek se opravi na najbližjem mestu, kjer je mogoče ustaviti, na meji ali po njenem prečkanju. Kadar se meja države članice prečka na trajektu ali vlaku, voznik oznako države vnese v pristanišču ali na postaji prihoda.**

Voznik **v digitalni tahograf vnese oznaki držav, v katerih je začel in končal dnevni delovni čas.**

Od 2. februarja 2022 mora vnesti tudi oznako države, v katero vstopi po prečkanju meje države članice, in sicer na začetku prvega postanka v tej državi članici. Ta prvi postanek se opravi na najbližjem mestu, kjer je mogoče ustaviti, na meji ali po njenem prečkanju. Kadar se meja države članice prečka na trajektu ali vlaku, voznik oznako države vnese v pristanišču ali na postaji prihoda.

(Opomba: Države članice lahko zahtevajo, da vozniki vozil, ki so vključena v prevoze na njenem ozemlju, oznaki države dodajo podrobnejše geografske podatke (npr. Španija-obvezen vnos pokrajine) Voznikom ni potrebno vpisovati podatkov države, če tahograf te podatke že avtomatsko zapisuje sam.)

2. **Zapisi, ki jih opravi voznik (ta točka velja od 31.12.2024 dalje):**

Kadar voznik vozi vozilo, ki je opremljeno z **analognim tahograфом**, mora na zahtevo nadzornega organa kadar koli predložiti:

- **tahografske vložke za tekoči dan in tiste, ki jih je uporabljal v predhodnih 56 dneh,**
- vozniško kartico, če jo ima, in
- vse ročne zapise in izpise, izdelane v tekočem dnevu **in predhodnih 56 dneh.**

Kadar voznik vozi vozilo, ki je opremljeno z **digitalnim tahograфом**, mora na zahtevo nadzornega organa kadar koli predložiti:

- vozniško kartico;
- vse ročne zapise in izpise, izdelane **v tekočem dnevu in predhodnih 56 dneh,**
- tahografske vložke in vse ročne zapise in izpise, izdelane v tekočem dnevu **in predhodnih 56 dneh,** v katerem je vozil vozilo z vgrajenim analognim tahograфом.

Spremembe Uredbe (ES) št. 1072/2009 – pogoji za pridobitev licence Skupnosti (mednarodni prevozi)
(velja od 20.8.2020, uredba se uporablja od 21.2.2022)

1. **Dodatno** (poleg finančne sposobnosti, strokovne usposobljenosti, dobrega ugleda, poravnanih davčnih obveznosti) so opredeljeni pogoji v zvezi z zahtevo glede sedeža podjetja:

- podjetje mora imeti prostore, v katerih lahko dostopa do izvirnikov svoje temeljne poslovne dokumentacije (v elektronski ali kakršnikoli drugi obliki),
- svoje administrativne in komercialne dejavnosti morajo dejansko opravljati z ustrežno opremo in napravami v prostorih,
- podjetje mora organizirati delovanje svojega voznega parka tako, da zagotovi, da se vozila vrnejo v državo članico sedeža podjetja **najkasneje v 8 tednih po odhodu** iz matične države,
- z obsegom prevoznih dejavnosti mora imeti podjetje zaposleno sorazmerno število voznikov;

Države članice se lahko odločijo za dodatna pogoja: ustrezno število zaposlenega administrativnega osebja in poleg tehnične opreme tudi operativno infrastrukturo na ozemlju države članice, vključno s pisarno, ki je odprta v običajnem delovnem času.

Spremembe Uredbe (ES) št. 1072/2009 – pogoji za dostop do trga mednarodnega cestnega prevoza blaga
(velja od 20.8.2020, uredba se uporablja od 21.2.2022)

1. Od 21. maja 2022 se zahteva licenca Skupnosti (za opravljanje mednarodnih prevozov) za prevoz blaga z vozili, katerih NDM presega 2,5 t (pogoj finančne sposobnosti bo znižan).
2. **Opravljanje kabotaže (od 21.2.2022):** Ohranila so se veljavna pravila glede dolžine kabotaže in števila dovoljenih operacij (3 prevozi v 7 dneh v gostujoči državi). Dodatno je predpisano obdobje mirovanja **na 4 dni mirovanja** (4 dni ni dovoljeno ponovno opravljanje kabotaže z istim vozilom v gostujoči državi članici). Veljavna pravila kabotaže:
Po opravljenem mednarodnem prevozu v državo gostiteljico, se prevoznikom dovoli opravljanje do 3 kabotažnih voženj v obdobju 7 dni z istim vozilom (v državi gostiteljici). Lahko pa te tri kabotažne vožnje opravi (v roku 7 dni) v treh različnih državah članicah (v katero vstopi prazen), vendar le v roku 3 dni samo 1 kabotažno vožnjo (v smislu povratne vožnje v državo registracije vozila).
POMEMBNO:
Voznik mora dokazovati mednarodni prevoz (tudi v primeru, ko opravlja 1 kabotažo v državi, v katero je vstopil prazen) in opravljene kabotaže z dokumentacijo iz katere je razvidno (vsebina tovarnega lista):
 - ime, naslov in podpis pošiljatelja,
 - ime, naslov in podpis prevoznika,
 - ime, naslov in podpis prejemnika ter, ko je blago dostavljeno, datum dostave,
 - kraj in datum prevzema blaga ter kraj, določen za dostavo,
 - splošno uporabljen opis vrste blaga in načina pakiranja ter v primeru nevarnega blaga njegov splošno uveljavljen opis kot tudi številko pošiljk ter njihove posebne oznake in številke,
 - bruto masa blaga ali njegovo drugače izraženo količino,
 - registrske tablice motornih vozil in priklopnikov.
Prvi in zadnji cestni odsek v sklopu kombiniranega prevoza se lahko smatra kot kabotaža. Države članice lahko v tem primeru določijo daljša kot 7-dnevna obdobja in krajša kot 4-dnevna obdobja »mirovanja« vozila. Vsako odstopanje mora država članica predhodno sporočiti Komisiji.

Pripravila:

Natalija Repanšek

Sekcija za promet pri OZS

Igor Sep

Združenje za promet pri GZS